

НАШЕ ЖИТТЯ

УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПІС
UKRAINIAN NEWSPAPER "OUR LIFE"

ЧИСЛО 18 (50). 20-го БЕРЕЗНЯ 1946 РОКУ

ВИХОДИТЬ
ДВІЧІ НА
ТИЖДЕНЬ
ЦІНА 20 ПФ.

В світлі атома

Атомова енергія віднині стає неодмінним чинником усіх життєвих проблем. В одну мить завалила вона велике місто й убила двісті-триста тисяч людей. Вона збурала всі фази людського існування. Зміни, що їх принесе в життя атомова енергія, ще не піддаються уявленню.

Сила діяння, способи добування, можливості використання лишаються таємницею. Лише деякі уривки таємниць стали відомі. Відомо з газет, що місцем, де побудовані величезні лабораторії для праці над атомовою енергією, стала велика долина пустинні в штаті Нове Мексіко в Америці. Площа цього місця сягає 4500 гектарів. Охороняє його таємна поліція. Працюють тут спеціально добрані фізики й хеміки - професори різних університетів. Це - світила науки, найвищий розум людства, що працює над порятунком земного життя людини.

Але досі ширше відома лише руйнаційна сила цього винаходу, а не творча. Вибух однієї бомби на спробах вирває у землі кратер майже на площі однієї англійської милі. розтопивши закопану масу сталі, що важила 20 тонн і, мов роса, випарувалась, не лишивши й сліду. Температура від вибуху бомби підвищується на мільйон ступенів. Цілий місяць після вибуху не можна було підходити до того місця, бо там все ще діяли небезпечні для життя людини радіоактивні промені. Дійсно цікло на землі відкрила бомба, скинута 9. серпня 1945 р. на місто Нагасакі. Серед дня при яскравому сонячному світлі бомба кинула таке ярке світло, що навіть на великі висоти в кабіні літака сліпило очі. Сторни вогню й диму були видій на 200 миль.

Ця величеська сила зберігається у великій таємниці. є різні здогади ѹ припущення щодо її походження, але це приблизні думки. Справжнього джерела, а головне, способу добування не розголошують.

Експерименти з цією енергією проводили Америці мільярди доларів. Можна уявити, що несе атомова енергія з цього погляду. Щоб її добути є що використовувати як рушійну силу, потрібна попередня витрата величезних коштів, а звідси величезна кількість людино-годин праці. На такі витрати може спромогтися лише держава, що має підхідне господарство. Відомо, що в Америці до участі в виготовленні атомової бомби були запрошенні 43 члени "Андрієвіш Комітет", що засігнували на самий початок реалізації цього винаходу мільярди доларів. Отож неправді припущення, що саме владіння таємницею атомової енергії може й маленьку державу перетворити на могутнішу від великих. На першшоді стоять все ті ж економічні спроможності. Коли виготовлення бомби коштує мільярди доларів, ясно, що малі держави лишаються під своєї могутності супроти великої в такому ж відношенні, як і досі, в добі парової машини, бензинового літака.

Винайд атомової енергії прийшов своєчасно. Страх перед загрозою всесвітньої диктатури, перед загрозою диктатури людини над людиною, народу над народами примусив цивілізований світ шукати сили й енергії

Другий Собор Української Автокефальної Православної Церкви

14—17. березня ц. р. в Есслінгені відбувся Священий Собор Української Автокефальної Православної Церкви, другий на еміграції. Перший Собор відбувався в Варшаві в березні 1944 р.

Другий Собор, як підкреслює Соборне Архипастирське посланіє відбувся в єдинстві і згоді, і на ньому брали участь дев'ять Архипастирів на чолі з преосвященим Митрополитом Полікарпом.

Москва і Тегран

Московське радіо заперечило вістку про те, що совітські військові сили займають перську територію. Але американське міністерство закордонних справ повідомило, що надходять усе нові повідомлення про пересування совітських військ на півден у Персії. У зв'язку з цим през. Трумен назвав теперішній стан у Персії не таким загрозливим, як це вважають інші, але в кожному разі ця справа мусить бути розглянена на наступних зборах ОЗН, 25. III. ц. р. в Нью-Йорку. Якщо цю справу не внесе перський уряд, то це зробить уряд З'єднаних Держав Америки. Міністерство закордонних справ ЗДПА Бернс підкреслив у зв'язку з цим, що повідомлення про рух совітських військ у Персії походить з певних джерел.

В совітському часописі "Ізвестія" з'явилася стаття совітського журналіста Олексія Алекseeva, що описує совітсько-перські відносини. Він обвинуває Персію в порушенні персько-совітського договору з 1921 р. тим, що Персія відступила нафтові концесії Англії і Америці та відмовилися передати їх ССР. Далі згадав він про перську ноту, передану урядові ССР, в якій панівна кліка Персії домагається відступлення на користь Персії

половини Кавказу. Він підкреслив також, що панівні кола Ірану надіялися здійснити свої пляні з допомогою Гітлера.

В Туреччині дуже уважно слідують за рухами совітських військ у Персії. Дипломатичні кола вважають, що це може бути маневром з метою захопити турецькі провінції Карс і Ардаган.

У Вашингтоні повідомлено, що совітські частини в Персії озброєні панцирниками типу Шерман, які були дані на підставі договору від Америки для ССР і мали бути введені в дію проти Німеччини.

Вживання цієї зброї в Персії буде основою для нового протесту супроти ССР. Заява мін. Бевіна в Нижній Палаті англійського парламенту про ноту Англії в справі вияснення урядом ССР стану в Персії була прийнята з великим задоволенням і схвалена. При цій нагоді міністер Бевін висловив сумнів, що уряд ССР має намір виконати свої зобов'язання і поважати територіальну цілість Персії.

В Москві

Декретом Верховного Совіту ССР народні комісаріяти переіменовані на міністерства. Це відноситься й до союзних та автономних республік.

порядку космічних величин. Цей винахід може відвернути катастрофу і віщасливити людство.

Здавалося б, що такий винахід мусів би круто змінити напрям діяння сильних "мирю цього". Саме тепер вони могли б сказати: "Ні, не в злобі, не в ненависті, не в диктатурі порядок, а в братерстві, рівноправності націй, народів, класів, партій, угрупувань, людей", і вимагати зліснення цієї ідеї. Але насправді до таких думок готові не всі.

Зрозуміло, що після хаосу війни, зубожння, зниження всіх вартостей, спримування в роки війни всіх сил людських на завдання руїни й убивства багато людей утратили почуття людських чеснот: чести, сумління, правди, справедливості, краси, — всіх тих властивостей, що іх мали раніше. Тому не дивно, що збільшилось серед людства тих, у кого панують отарі інстинкти, егоїстичні пристрасті, матеріалізм.

Світ яскравіше поділився на світ християнської духовності, людяності, досвіду тисячоліть і світ панування сили, егоїзму, диктатури, матеріалізму.

Як колись істину святого письма зрозуміли "малі" — рибалки й пастухи, а не царі й пилати, — так і тепер у світлі відкриття атомової енергії й великих можливостей ідеї міжнародності й соціальної справедливості стають доступні "малим" і "неозумілі" та "несприйнятні" для тих, що прагнуть диктатури. Тоді як з боку провідників світу християнської духовності помітне так зване полівіння, спрощення, наближення до християнських ідеалів, ті, що починали з ідеалів простоти й заперечення нерівності, щораз більче котяться до диктаторської корони типу Нерона й Калігули. Очевидно й тепер багато буде замучено, спалено й розг'ято, поки переможе справедливість.

Немає сумніву, що рано чи пізно таємниця атома стане відома всім народам. Злі сили людства дбають про це якнайбільше. Американська поліція ще за війни перехопила була відомості про працю над атомовою енергією, що їх пересилили до Японії та Німеччини. Недавно в Канаді відкрито шпигунську організацію, що діяла в напрямі виведування таємниць атома.

Не здатні деякі сильні цього світу стати на шлях об'єктивності, загальнолюдського добра. Тимою ніхто не може дати гарантії міжнародної справедливості, ніхто не може бути певним, що обійтися без війни.

Існує вже два погляди на майбутню війну. Дехто каже: майбутня війна — те загибеллю людства. Інші кажуть: атомова війна триватиме три місяці. Імовірні й інші погляди. Атомові засоби ззвададуть великих шкод мирному населенню, особливо містам.

Але народи перейдуть на примітивний спосіб життя, і будуть жити і будуть продовжувати боротьбу. Пе-ремогу здобуватимуть все ж таки безпосереднім доступом до супротивника й знищеннем його та полоном. Отож, як і в попередніх війнах, рішатимуть технічно-економічні ресурси країни, кількість війська та тривалість бо-

З усього світу

Військові справи

На таємному засіданні військового комітету у Вашингтоні мін. зовнішніх справ Бернс, воєнний мін. Петтерсон та начальник генерального штабу Айзенгауер з'ясували, що доки існує суперечливий стан у світі, ЗДПА мусить мати сильну армію. Вони доводили, що для мирного часу потрібна армія понад міліон вояків. Британський воєнний мін. Моррісон заявив, що теперішня британська армія становить 1,400.000 вояків. До кінця цього року це число буде зменшене до 600.000. Однак, негайно провести заходи щодо реорганізації армії не можна, бо існує ще багато небезпечних факторів. Ми не знаємо, — сказав Моррісон, як довго муситимо тримати окупаційні сили в Німеччині й Австрії, так само не знаємо, які великі сили потрібні будуть в Індії, а також, які сили маємо віддати в розпорядження Об'єднаних Націй. Невідомо також, — сказав Моррісон, — який вплив на майбутнє суходільних армій матимуть нові наукові винаходи.

Черчіл вдруге про міжнародний стан

Вінстон Черчіл на бенкеті, влаштованому на його честь в Нью-Йорку, висловився про міжнародний стан. Він сказав, що на його думку, війни можна уникнути. Він вважає, що СССР також не бажає тепер війни. У спрай Дарданеллів він підкреслив, що Англія і ЗДПА гарантували СССР вільний проїзд через Дарданелли. Тому, на його думку, совітські домагання опорових точок на Дарданеллах мають на меті опанувати Константинополь і мати можливість у кожній хвилині замкнути Дарданелли.

Делегація англійських міністрів

Міністр для Індії лорд Лебренс, міністр війни Александр та міністр торгівлі сер Кріпс з дорученням англійського уряду виїхали

ротьби. Близькавичної війни не було й не буде. Лише кількість людських жертв та руїна в атомовій війні зросте в тисячі раз. О. Л.

до столиці Індії, щоб опрацювати справу індійської конституції та остаточно розв'язати індійську проблему.

Магатма Ганді на релігійних зборах у Бомбеї закликав індійський народ до терпеливості, поки не прибуде урядова комісія з Лондону. Але він підкреслив, що коли ця місія прибуде з фальшивими обіцянками, він поведе свій народ на дальшу боротьбу.

Провідник індійської партії прогресу Пандіт Неру заявив: "Ми бажаємо приязні з трьома великорідженнями: Америкою, Англією та СССР, але на основі цілковитої волі".

Заява мін. Бернса

(Франкфурт) Міністер Бернс заявив, що американський уряд обмірковує справу ліквідації таборів переселених людей в американській окупаційній зоні в серпні цього року. Надалі опіку над утікачами має цілковито взяти на себе УНРРА (чи якось інша організація). Ліквідація таборів не з'язана з будь-якою зміною в трактуванні переселених людей. ЗДПА не буде змушувати до поверту на батьківщину. Установлено, що в американській окупаційній зоні в Німеччині є тепер 550000 переселених людей, а серед них 250.000 переслідуваних політично.

З промови Вознесенського

(Лондон) Вознесенський у своїй промові на засіданні Верховної Ради СССР сказав про те, що п'ятирічний план передбачає озброєння червоної армії найновішою зброєю. Наукові досліди над атомовою енергією будуть посилені.

КОРОТКІ ВІСТИ

* (Лондон) Празьке радіо повідомило, що чеський прем'єр Фірлінгер радився з начальником союзницьких військ Калениченком у справі виведення частин червоної армії з Чехословаччини.

* (Лондон) Французький уряд постановив зменшити французьку армію до 540.000 вояків.

Бомба на бігун

Відатний літун-герой з Тихого океану капітан Еді Ріккенбакер у промові на обіді годинникарів в готелі Валдорф-Асторія в Н'ю-Йорку оголосив плян вислати атомові бомби на південний бігун і там скинути їх, щоб довідатись, які там є мінеральні багатства. Це була б перша проба вживти атомову силу для промислових цілей. — В наслідок проголошення задуманого експерименту з атомовою бомбою команда флоту припинила дальшу будову найбільшого воєнного корабля Кентокі, щоб на ньому можна побудувати найновіші прилади, відповідно до нових дослідів.

Перший свідок

За звідомленням З. У. А. Допомогового Комітету, до З'єднаних Держав приїздить капелян української армії, сотник о. М. Горошко. Він виступить з першою доповіддю про українських утікачів в Європі на святі в Філадельфії в неділю. Горошко відвідав усі табори українських скитальців у Німеччині, Австрії, Бельгії Франції і має багатий матеріал про їхні переживання.

З ПРЕСИ:

ВІСТІ З КИЄВА

“Нью—Йорк Гералд Трибюн” за 8. лютого б. р. пише в редакційній статті “Репортери в Києві”, що є надія, що “свобода преси” готова здобути деяку перемогу, якщо здійсниться в Співтахте, що заповідають, а саме, буде допущене певне число чужинецьких кореспондентів в Україну, до Києва. “Світ повинен пізнати Україну, оту пречудну принаду, що довела двічі захланні німецькі армії до розгрому й проковтнула багатьох давніших грабіжників, що спочивають під домами Києва”. Часопис радіє особливо з того, що тепер буде в Співтахте, крім Москви, ще один новикарський осередок, бо атмосфера в Москві стала дуже задушлива через надто великий бюрократизм; можливо, що в Києві буде легше дихати, принаймні спочатку.

“Тарас Бульба” французькою мовою

“Свобода” з 5. січня б. р. подає, що в Парижі з'явився другом новий переклад книжки М. Гоголя “Тарас Бульба” французькою мовою. Переклав українець Сергій Татаруля. Книжку гарно ілюстрував Микола Кричевський. Передмову до перекладу написав Шарль де Пейрет-Шапуї. Видав:

Петро Ардан. Сторін. 298. Ціна 19 С франків.

Появу цієї книжки українське громадянство зустріло з почуттям великого задоволення.

Українець — філателіст

“Інко Трайенгл” за грудень 1945 р. помістив статтю про нашого земляка Юстіна Крису з Судбуру Онтаріо, Канада — члена укр. Нац. Союзу. Згаданий часопис подає його фотографію, як він із своїм приятелем В. Даїком оглядають альбом з поштовими марками (значками). В статті згадано, що Юстін Криса походить із Західної України і до Канади прибув 1926 року. Його альбом поштових марок — одна з найкращих зіброк у Британській Спілці. Містить у собі 45.000 марок, гарно посортуваних. Йх оцінюють на 20.000 доларів.

Зандрін Ганді

(Лондон) Ганді у зв'язку з релігійними святами звернувся з закликом до людності Індії, щоб вона своєю поведінкою не перешкоджала здійсненню англійських пропозицій щодо Індії.

100-ліття Львівської Політехніки

Поляки в Англії, Канаді й Америці святкували 100 ліття львівської Політехніки, називаючи її польською школою, забувши про те, що Львів — це столиця Західної України.

З обіжного листа ч.3 Українського Допомогового Бюра в Лондоні

Цим шляхом хочемо познайомити українську еміграцію в Західній Європі з деякими, справами й проблемами, що виринули впродовж останніх двох місяців.

I. ПРАВО ПИТУЛКУ (АЗИЛЮ)

Загальні збори ОЗН у Лондоні прийняли постанови 12-дютого, 1946 р., що насильних репатріацій більше не буде. Буде створений спеціальний міжнародний комітет, що матиме завдання опікуватись утікачами матеріально й правно. Ці постанови — це фактично признання права захисту утікачам.

2. СПРАВА ІМІГРАЦІЇ

До ЦУД Бюра надходять щоденно десятки листів від українців на скитальщині із запитаннями про можливість виїзду за океан. Щоб не відповідати кожному зокрема, коротко з'ясовується для

всіх стан цієї справи тепер. ЗДПА проголосили, що допустять обмежене число нових імігрантів на основі квот. Кожна держава має призначену певну квоту. Українці своєї квоти не мають, бо іміграція основується на принципі державної приналежності, а не національності. Українці могуть користуватися квотою, призначеною для громадян Польщі й ССРР. Щоб вийти, треба подати до найближчого американського консульяту прохання надзвіл в'їзду до ЗДПА і, крім таких даних, як вік, національність, державна приналежність, освіта, професія тощо, треба зазначити ще, які є документи. Якщо в прохача є рідня в ЗДПА, він повинен вистарати від них ‘афідавіт’, що в ньому була б зазначена готовість родичів уможливити фінансово подорож імігрантів і взяти на себе

відповіальність за удержання новоприбулого доти, доки він не знайде праці. В проханні до консульяту повинна бути згадка про наявність такого “афідавіту”. Консулят звичайно призначає день, коли прохач має явитись до нього. Під час такого побачення урядовець ставить різні питання, перевіряє документи й дає своє рішення.

До Канади поки що немає можливості імігрувати. Передвоєнний Закон, що ним закрито іміграцію, далі лишається в силі. На його підставі передбачається тільки дуже обмежену іміграцію, тільки хліборобів, з тим, що справа кожного імігранта розглядається окремо. На підставі певних освідчення можна сподіватися, що згаданий закон буде змінений так; що дозволить Канаді прийняти більше числа колоністів. Перевагу будуть мати ті, в кого є рідня в Канаді. З огляду на це можна вже тепер, ще до встановлен-

З українського життя

В АВГСБУРЗІ:

Українська Спілка Робітників

14. березня 1946 р. в таборі "Сомме-Казерне" в Авгсбурзі відбулися установчі загальні збори "Української спілки робітників" на місто Авгсбург і цілу Швабію.

Представники Українського Комітету на Швабію, спілки укр. інженерів-культурно-освітнього відділу в таборі та представник редакції "Наше Життя" склали в коротких словах свої привіти українському зорганізованому робітництву.

Членом спілки може бути кожний робітник української національності. По прийняттю статуту обрано управу з 5 осіб, ревізійну комісію й товарищий суд.

А. К-р.

В МАЙНЦ-КАСТЕЛІ:

В українському таборі Майнц-Кастель 5. березня ц. р. відбулося відкриття Українського Народного Університету.

Із вступною промовою виступив освітній референт п. Тишкевич.

Відкрив Університет проф. Ширб.

В своїй змістовній промові він відмітив жертвовну працю інтелігенції, але на жаль не висловився про ролю інших прошарків цього табору.

Спочатку будуть такі лекції: "Історія України IX, X сторіччя", "Переборка ропи. Дрогобич".

на канадських іміграційних бюр дбати про "афідавіти".

ЦУД Бюро вважає, що не можна буде всіх українських утікачів, хто бажає виїхати з Європи, переселити до Канади й Америки. Тимто воно вдалося до представництв південно-американських держав з проханням прийняти українських поселенців. Ці держави виявили готовість хочби всіх українських скитальців примістити в себе зараз, та трудність лежить у тому, що відчувається гострий брак транспорту для переправи.

Український інтерес вимагає, щоб усіх українців поселити разом в одній державі та ще й компактною масою. Цей момент Бюро бере під увагу та робить заходи в цьому напрямі. Про дальні справи, зв'язані з імігруванням, ЦУД Бюро буде повідомляти в першу чергу краєві українські допомогові комітети, а потім і загал обіжними листами.

Вол. Русальський. "Сонячні Дзвони", оповідання

Це друга вже цього автора збірка, перша була "Місячні но-чі", що про неї ми вже писали. У "Сонячних Дзвонах" на 62 сторінках малого формату вміщено 17 оповідань. Власне оповіданнями не всі з цих речей можна назвати, бо є серед них такі, що являють собою безсюжетні поезії в прозі ("Вітер з України", "Цвіт папороті", "Самотність", "На крилах", "Зелений шум", "Мариво"). Проте й у інших сюжети не розвинені якслід, часом у них дається тільки натяк на сюжет без виразної вікінченості. Напр. в оповіданні "Сонячні дзвони" неясно, за що

"Доля Галицьких Радикалів"

Під цим наголовком вміщено в "Канадському Фармері" і передруковано в інших канадських українських часописах листа від Др. Матвія Стакова, колишнього редактора "Громадського голосу".

З цього листа наші заокеанські брати довідалися, що багато видатних членів цієї передової соціалістичної української партії, як от посли Жук, Рогуцький і Карло Коберський—розстріляні, посол Андр. Гривнак, Новодворський, Кузьмин, Гамалай, Могильницький, Романюк і понад 500 інших зіслано.

Далі автор листа др. Стаків розповідає, як гітлерівці та німецькі агенти фізично винищили понад 2000 активних передових членів партії, переважно селян. Автор згадує в своєму листі також німецькі звірства в Україні і доводить, що німці забили до 100000 українців та спалили майже 50000 сіл і містечок.

В американській пресі вміщено листи до "всіх людей совісті в цілому світі" від українських учених і письменників: В. Шаяна, М. Байдана та лист до поетів світу від В. Брами.

З американських газет довідуємося, що відкритий лист проф. В. Шаяна, звернений до "нікого", був друкований повністю в "Юкрайнен Віклі", і українській переклад у щоденнику "Свобода".

вже п'ятий рік сидить у в'язниці учитель Сірко, хоч він і оповідає про себе майже всю ніч.

Таку ж сюжетну невиразність маємо і в деяких інших оповіданнях.

"Недоробленість" характерна й для персонажів. Напр., в оповіданні "Весілля на хуторі" гордий Кордода невмотивовано визнає, що Федь — "його син". Те саме можна сказати й про Чечеля (оповідання "Романтика"), що карає діда Ригора за справжній злочин (видав українців бандитом Шкура) тільки двадцятьма п'ятьма ударами різок.

Краще щодо сюжетності й образів написано оповідання "Блакитний сон". В ньому "наплив" сну не дезорієнтує, а заінтриговує читача.

Є в текстах прикрі помилки: "незагоєна біль" (треба ч. р.), "жу жувати", "тремтю" і ін., а також пунктуаційні помилки.

Шаховий турнір

Шахова Секція при спорт. клубі "Сокіл" у Бад-Верісгофені влаштувала шаховий турнір: естонці-лотиші проти українців. До змагань стало 12 змагунів. У дружині естонців брали участь два естонських шахових презентанті.

У першій зустрічі (3. ц. м.) виграли українці 3. 1 2 : 2, 1 2,

В другій зустрічі (10. ц. м.) також виграли українці 4 : 2.

Переможці одержали нагороду — комплект шахів.

Ліс.

Е К С П Е Д И Ц І Я

часопису

»НАШЕ ЖИТЯ«

в Авгсбурзі, Сомме-Казерне Бл. II в.

продает:

часописы, словники,

книжки, листівки тощо

Поштою не висилаємо.

Ukrainian Sa p Newspaper „Our Life“. With Permission of UNRRA TEAM 114 October 1945

Український часопис «Наше Життя» видав: Секція Журналітів при СУПЖ в Авгсбурзі. РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ.

Адреса Редакції й Адміністрації:
AU SBURG Somme-Kaserne.

Buddruckerei Anton Hieber, Augsburg 4000/21.3 46